

Vlaams
Parlement

vergadering **C59**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en
Toerisme

van 24 november 2020

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de ontzegging van de algemeen afgevaardigde van de Vlaamse Regering tot de Belgische delegatie op de Europese Raad van 15 en 16 oktober 2020 – 530 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de uitspraken van de Turkse president Erdogan over het beleid van de Franse president Macron en de oproep tot een boycot van Franse producten – 548 (2020-2021)	7
VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de visie van de Vlaamse Regering op het Franse voorstel voor een hervorming van de Schengenakkoorden – 643 (2020-2021)	11
VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de Europese meerjarenbegroting 2021-2027 – 645 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het veto van Polen en Hongarije tegen de Europese meerjarenbegroting – 681 (2020-2021)	14
VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de lgbtqi+-vrije zone in Hongarije – 669 (2020-2021)	20
VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de mensenrechten-situatie in Nagorno-Karabach – 682 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het bestand over Nagorno-Karabach – 691 (2020-2021)	24

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de ontzegging van de algemeen afgevaardigde van de Vlaamse Regering tot de Belgische delegatie op de Europese Raad van 15 en 16 oktober 2020 – 530 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): In de commissie Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Toerisme van 27 oktober stond een verslagmoment van de algemeen afgevaardigde van de Vlaamse Regering bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie, Axel Buyse, geagendeerd. Hij stelde tijdens zijn verslag met betrekking tot de Europese Raad van 15 en 16 oktober dat hem niet werd toegestaan om onderdeel uit te maken van de Belgische delegatie. Door de geldende coronamaatregelen moest de Belgische delegatie klein gehouden worden. De heer Buyse verkreeg daarom slechts tweemaal een briefing van de permanente vertegenwoordiger.

In het Vlaams regeerakkoord staat vermeld dat het de ambitie is van deze Vlaamse Regering om Vlaanderen "een onbetwiste referentie" te maken "in het Europa van de jaren twintig". Daarenboven wil deze regering volgens het regeerakkoord rechtstreeks relaties onderhouden en "een netwerk uit(..)bouwen in alle EU-instellingen en rechtstreeks politieke contacten (...) leggen binnen Europa en met de EU-instellingen". Vooral dat 'rechtstreeks' is een belangrijke klemtoon.

We hebben er al over gesproken bij de budgetbespreking. Meer in detail heb ik deze bijkomende vragen. Hoe werd beslist dat de algemeen afgevaardigde van de Vlaamse Regering bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de EU geen deel mocht uitmaken van de Belgische delegatie op de Europese Raad van 15 en 16 oktober?

Werd u, minister-president, meteen op de hoogte gebracht van deze beslissing en wat was uw reactie hierop? Hebt u uw akkoord moeten geven voor deze beslissing?

Weerspiegelt en versterkt deze beslissing volgens u niet het foutieve idee dat Vlaanderen slechts een Belgische 'regio' is en geen volwaardige deelstaat waarvan de beslissingen op gelijke hoogte staan met die van de federale staat?

Momenteel wordt, wat vertegenwoordiging betreft, gewerkt met regels die gebaseerd zijn op het Samenwerkingsakkoord van 1994. De hervormingen van de Belgische staat en de wijzigingen aan het Europese bestel door het Verdrag van Lissabon vragen echter om de nodige aanpassingen van dit akkoord.

Gaat u hiermee akkoord? Ik vermoed van wel. Indien ja, welke stappen zult u ondernemen om de nodige aanpassingen aan het akkoord te bewerkstelligen? Indien niet, waarom niet?

Hebt u reeds overleg gepleegd met de bevoegde collega's bij de andere deelstaten en de Federale Regering? Indien ja, wat was de uitkomst van dit overleg en wat is de visie van de andere deelstaten en Federale Regering hieromtrent? Indien niet, plant u nog een dergelijk overleg? Zo ja, wanneer?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijn kabinet nam voorafgaand aan de Europese Raad van 15 en 16 oktober per e-mail contact op met de diplomatiek

raadgever van de federale premier en de directeur-generaal van de directie-generaal Europese Zaken en Coördinatie (DGE) met de vraag om de algemeen afgevaardigde van de Vlaamse Regering op te nemen in de delegatie voor de Europese Raad.

In afwachting van hun antwoord nam mijn kabinet eveneens rechtstreeks contact op met de diplomatiek raadgever van de premier. Die liet mijn kabinet weten dat een fysieke opname niet mogelijk was vanwege de geldende coronamaatregelen in het Raadsgebouw en de daaruit voortvloeiende beperkingen op het aantal delegatieleden. Het voorstel luidde dan om tijdens het verloop van de Europese Raad een virtuele debriefing te organiseren over het verloop van de discussies en de mogelijkheid te bieden onze prioriteiten in functie van het verloop van de Europese Raad te bespreken. Die debriefing gebeurde door de federale Permanente Vertegenwoordiging.

Daarnaast bevestigde de diplomatiek raadgever mondeling dat met de premier een structurele oplossing voor toekomstige Europese Raden wordt gezocht. Ik kom daar straks nog op terug, maar – en dat is hier in deze commissie al regelmatig aan bod gekomen – het feit dat Axel Buysse in die federale delegatie zou worden opgenomen, is een teken van goodwill. Men hoeft dat niet te doen. Daarvoor ... *(onverstaanbaar)* ... samenwerkingsakkoord. Ik kom daar straks op terug.

Werden we dan op de hoogte gebracht? Mijn kabinet expliciteert de Vlaamse eis om de algemeen afgevaardigde op te nemen in de delegatie consequent op elke voorafgaande DGE-vergadering. Gezien de geldende samenwerkingsakkoorden – u zei dat het er 93 waren, maar het zijn er eigenlijk 94 –, zijn we voor de opname afhankelijk van het kabinet van de premier en heb ik dus ook geen akkoord te geven. Ik heb daar niets over te zeggen. Als de premier zegt 'we passen het samenwerkingsakkoord toe', dan passen ze dat toe. Op basis van goodwill wijken ze daar regelmatig van af, maar nu hebben ze zich vanwege corona op het samenwerkingsakkoord beroepen.

De principes aangaande onze ministeriële en, in afgeleide vorm, ambtelijke aanwezigheid op de Europese gremia zijn geregeld in 1994, bij het afsluiten van de Samenwerkingsovereenkomst tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en Gewesten, met betrekking tot de vertegenwoordiging van het Koninkrijk België in de Ministerraad van de Europese Unie. Bij het afsluiten van dit samenwerkingsakkoord vormde de Europese top nog geen formeel onderdeel van de Europese instellingen. Dat gebeurde pas onder de naam 'Europese Raad' bij het Verdrag van Lissabon in 2007. Wij hebben bijgevolg geen formele basis om de aanwezigheid van onze Vlaamse diplomatieke vertegenwoordiging in de Belgische delegatie voor die Europese Raden af te dwingen.

Weerspiegelt dit nu een verkeerde positionering van Vlaanderen als deelstaat? Opeenvolgende Vlaamse Regeringen hebben sterk gepleit voor een grondige herziening van het samenwerkingsakkoord van 1994. Opname van onze diplomatieke vertegenwoordiger in de delegatie voor de Europese Raad is daarbij een van onze eisen, maar niet de geringste. Die eis heb ik ook herbevestigd in het regeerakkoord en in mijn beleids- en begrotingstoelichting (BBT). In afwachting van de federale regeringsvorming namen ikzelf en mijn diensten een aantal concrete initiatieven tot herziening van de akkoorden, helaas zonder resultaat.

Gezien het aantreden van de nieuwe Federale Regering en de vermelding van de actualisering van de akkoorden in het federale regeerakkoord hoop ik dat men snel de daad bij het woord voegt. Vlaanderen is in elk geval klaar om deze historisch scheefgegroeide situatie recht te zetten.

Mijn regering zal alle mogelijke stappen zetten om tot de nodige aanpassingen te komen aan het samenwerkingsakkoord uit 1994 over de Europese instellingen.

Daartoe heb ik al meerdere malen stappen gezet en contact gezocht met andere deelstaatregeringen. Toen er nog geen Federale Regering was, was het mijn redering om eventueel met de deelstaten een positie in te nemen, maar dat liep spaak op politieke afrekeningen ... berekeningen. *(Opmerkingen van Johan Deckmyn)*

Ja, dat is een subtiel verschil.

In de Waalse Regering waren niet alle partijen de mening toegedaan dat daaraan gewerkt moest worden voor het aantreden van de nieuwe Federale Regering. De Waalse minister-president was die mening wel toegedaan, moet ik eerlijkheidshalve zeggen, maar niet alle andere partijen binnen zijn regeringsploeg.

Vorige week woensdag heb ik een afspraak gehad met Alexander De Croo. Ik heb dit ook ter sprake gebracht en gevraagd met wie ik daarover het gesprek moest aangaan, en hij heeft mij gezegd dat hij of de minister van Buitenlandse Zaken mij deze week de naam zouden doorgeven. Neem van mij aan, mijnheer Deckmyn: ik wil dit echt zo snel mogelijk geregeld krijgen. Het is verschrikkelijk dat wij nog met het samenwerkingsakkoord van 1994 werken.

Ik ben blij, maar niet naïef, dat ook in het federaal regeerakkoord staat dat men dat wil actualiseren. Maar actualiseren is natuurlijk een brede term; de vraag is of dat ver genoeg zal gaan zodat we inderdaad kunnen doen wat we moeten doen. Dat maakt inderdaad officieel deel uit van die delegatie naar Europa.

Ik ben daar bijzonder voor gemotiveerd om dat tot een goed einde te brengen. En nu er een Federale Regering is aangetreden, kunnen we daar ook praktisch werk van maken. Maar ik wil dat echt realiseren.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik blijf er alleszins bij dat ik deze gang van zaken niet vind kunnen. Ik heb het daarnet ook gezegd. Die beslissing die genomen is, versterkt eigenlijk het foutieve idee dat Vlaanderen slechts een Belgische regio is die volledig ondergeschikt is aan het federale niveau. Ik vind dat echt niet kunnen. Dat moet zeker veranderen.

Het is trouwens triest dat men de aanwezigheid van onze Vlaamse afgevaardigde nog altijd beschouwt als een teken van goodwill. Dat zegt ook al veel. Nochtans interpreteerde België de verdragen van Lissabon enigszins anders, gezien het feit dat bepaalde bevoegdheidspakketten zich enkel op het Vlaamse niveau bevinden.

U vermeldt dat er een nieuwe Federale Regering is. Ik heb dat ook opgemerkt. Het aantreden van die nieuwe Federale Regering moet nu inderdaad aangegrepen worden om deze problematiek snel te regelen. Ik ben blij dat u ondertussen reeds initiatieven hebt genomen, en ik weet dat dit ook een bezorgdheid van u is. Ik hoop dat u zeker snel tot oplossingen komt. Ik dank u.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): We hebben inderdaad een beetje het ongenoegen kunnen horen van de heer Buysse en van het feit dat hij er vorige keer op die top niet bij kon zijn. Ik volg nu al ongeveer iets meer dan een jaar het Federaal Europees Adviescomité als senator, en dat is eigenlijk wel interessant. Daar komt op gezette tijden, zowel voor als na zo'n Europese top, de premier altijd uitleg geven. En het was mij eigenlijk opgevallen dat premier Wilmès daar altijd heel positief tegenover stond, en dat zij dat ook altijd fel benadrukte. Wij bedankten haar daar ook altijd voor. Nu was het de eerste keer met de nieuwe premier, en vanwege corona kon het dan plots niet.

Ik hoop echt wel dat de nieuwe premier het goede voorbeeld dat de vorige regering al had gesteld, zal verderzetten. Maar de gezondheidsmaatregelen en al die vergaderingen, daar hebben wij natuurlijk niets over te zeggen. Ik vond het eigenlijk wel eigenaardig, want de vorige periode was er ook corona, en toen hadden we ook al een eerste golf gehad. Misschien zijn die toppen toen wat uitgesteld, dat weet ik niet meer precies. Maar ik steun in elk geval de vraag vanuit de Vlaamse Regering om daar echt bij betrokken te worden met mensen ter plaatse die kennis van zaken hebben.

Ik denk dat we hier allemaal de heer Buysse hebben leren kennen als iemand die echt wel de belangen van Vlaanderen op dat niveau verdedigt, met hart en ziel en met kennis van zaken. Het is te hopen dat hij bij toekomstige toppen op de een of andere manier toch meer dan digitaal aanwezig kan zijn. We kijken uiteraard ook uit naar die heronderhandeling van de samenwerkingsakkoorden. Want daar knelt natuurlijk het schoentje. Het is goed dat die goodwill er is, mijnheer Deckmyn, maar het zou beter verankerd kunnen worden. Daar steunen wij u zeker in.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, bedankt voor uw toelichting met betrekking tot dit jammer genoeg aanslepende punt over de aanwezigheid van Vlaamse diplomaten op de vergadering van de DGE. Het kan natuurlijk niet zijn dat goodwill de basis is waarop een Vlaams diplomaat aanwezig kan zijn om de belangen van Vlaanderen, die soms exclusieve bevoegdheden zijn, te rechtvaardigen.

Het is dus absoluut noodzakelijk dat die totaal achterhaalde samenwerkingsakkoorden aangepast worden. Ze zijn nu 26 jaar oud en niet meer aangepast aan de institutionele realiteit in dit land. Het is duidelijk dat wij u daar volledig in steunen.

Voor uw laatste tussenkomst had ik de vraag neergeschreven wat het standpunt hierover is van de andere deelstaatregeringen. U zei dat uw collega-minister-president Di Rupo voorstander is, maar dat hij niet echt gedekt of geruggensteund is door zijn voltallige regering. Kunt u toelichting geven over de standpunten van de andere deelstaten?

Wanneer dit ter sprake zou komen, en u voelt dat er tussen de deelstaten verschillen zouden zijn, waarbij Vlaanderen terecht voluit wil gaan voor zijn bevoegdheden en de aanwezigheid van de eigen Vlaamse diplomatie zou vereisen, zouden de andere deelstaten dan misschien in een vorm van asymmetrie willen werken, in die zin dat die samenwerkingsakkoorden misschien asymmetrisch moeten zijn, iets wat ook in andere federale landen bestaat? In de UK kent men een ander systeem. Daar bestaat de 'devolution'. Denkt u dat dit een mogelijkheid zou zijn om te komen tot de rechtmatige vertegenwoordiging van Vlaanderen binnen de Europese instellingen, meer bepaald de DGE?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Deckmyn, wanneer ik het daarnet had over 'goodwill', dan is dat niet omdat dat mijn wens is, maar omdat het in de nu vigerende samenwerkingsakkoorden, die een anachronisme zijn, niet voorzien is. Als het dan toch ingevuld wordt, is dat goodwill. Ik wens dat dat een afdwingbaar recht wordt en geen goodwill. Maar op dit moment is dat wel zo.

Mijnheer Vanlouwe, in Wallonië was de aarzeling van de MR er in afwachting van een federale regering. U weet dat er toen veel onzekerheden waren. Nu heeft de Federale Regering dat ook in haar regeerakkoord ingeschreven. Dat zal waarschijnlijk de zaak in beweging krijgen.

Ik heb ook met de andere deelstaten daarover gesproken. Iedereen wenst die invulling. Niemand zegt dat België de bevoegdheden van de deelstaten moet invullen op het internationale forum. Daar zit het probleem niet. Het probleem is dat er geen gesprekspartner was op federaal niveau. Het gaat niet alleen over de Belgische delegatie. Bij de DGE gebeurt de voorbereidende vergadering. Daar zitten we wel altijd bij. Het gaat om de vertegenwoordiging tijdens de Europese Raden zelf. Daar wringt het schoentje. Het gaat er ook om wie aanwezig is op de Europese Raden.

Wij hebben vier soorten bevoegdheden: exclusief Belgische bevoegdheden, exclusief deelstatelijke bevoegdheden, gemengde bevoegdheden die hoofdzakelijk op het deelstaatsniveau liggen en gemengde bevoegdheden die voornamelijk op het federale niveau liggen. In functie daarvan wordt het lidmaatschap van de Europese Raden bepaald. Sedert 1994 is er inderdaad een gigantische evolutie gekomen. Daarom is er een tweede samenwerkingsakkoord: om te zeggen wie waar mag gaan zitten. In de exclusieve deelstatelijke bevoegdheden is er een beurtrol tussen de gemeenschappen en gewesten, afhankelijk over welk type bevoegdheid het gaat. Alle deelstaten zijn in dit verband vragende partij. Misschien willen sommige wat verder gaan dan andere, dat zal uit de discussie blijken. Maar dat het principeel moet aangepast worden aan de huidige constitutionele situatie, die wezenlijk anders is dan in 1994, daar zijn alle deelstaten het over eens.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, dank u wel voor uw antwoord. Ik heb daar niet veel meer aan toe te voegen. Ik hoop dat u dit dossier snel tot een goed einde kunt brengen.

Minister-president Jan Jambon: Ik hoop dat ook.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de uitspraken van de Turkse president Erdogan over het beleid van de Franse president Macron en de oproep tot een boycot van Franse producten – 548 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, deze vraag is van een heel andere orde. Na de vreselijke onthoofding van de Franse leerkracht Samuel Paty door een 18-jarige Tsjetsjeense vluchteling kondigde de Franse president Macron maatregelen aan die de radicale islam in Frankrijk zouden moeten indijken. Dat leidde in een groot deel van de islamitische wereld niet tot veroordelingen van het fanatieke religieuze geweld, maar tot een veroordeling van de maatregelen die de Franse president in de nasleep ervan aankondigde. Diverse islamitische landen en verenigingen riepen op tot een boycot van Franse producten, onder meer ook Turks president Erdogan. De Turkse president raadde zijn Franse ambtgenoot aan een psychiater op te zoeken en vroeg zich af of de Franse president wel goed bij zijn hoofd was. Allesbehalve diplomatieke taal, natuurlijk. Turkije deed al die uitspraken ook vooraleer het de islamitische aanslag zelf veroordeelde.

Het is niet de eerste keer dat de Turkse president het conflict opzoekt. Dat moeten we er ook wel bij zeggen. Diverse Europese leiders veroordeelden de uitspraken

van president Erdogan reeds resoluut. Toch blijkt er vanuit Europa vooralsnog geen veroordeling te komen van het gedrag en de uitlatingen van de Turkse president.

Minister-president, u stelde naar aanleiding van een actuele vraag dat Vlaanderen en Europa niet stil konden blijven bij dit alles, maar concrete stappen daartoe zijn er eigenlijk nog niet gezet. Wat wilt u ondernemen om die verschrikkelijke uitlatingen jegens een land in rouw en een Europees staatshoofd te veroordelen? Hebt u de Turkse ambassadeur hieromtrent aangesproken? Indien ja, wat kwam voort uit dat gesprek? Indien niet, waarom, en plant u dat nog te doen? Bent u bereid op te roepen tot het beëindigen van de toetredingsonderhandelingen tussen de Europese Unie en Turkije? Het is belangrijk dat u daartoe een resolute oproep doet aan de Europese Commissie en uw federale collega's. Ik hoop dat u daartoe bereid bent. Indien niet, waarom bent u daar niet toe bereid?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Deckmyn, zoals ik ook heb aangegeven in mijn antwoord op de actuele vraag hierover tijdens de plenaire vergadering van 28 oktober, waarnaar u inderdaad verwijst, veroordeelt de Vlaamse Regering de verschrikkelijke moord op de Franse geschiedenisleraar Samuel Paty ten stelligste. Het is tijd voor Europa, en dus ook voor Vlaanderen, om schouder aan schouder te staan met Frankrijk. Wanneer president Erdogan verklaart dat de Franse president geestesgestoord is, dan kan men daarover niet stil blijven.

Respect voor fundamentele waarden en mensenrechten is een hoeksteen van de Europese samenleving. Vrijheid van meningsuiting staat daarbij centraal, en daar geven wij niet op toe. Het is voor mij dan ook evident dat dergelijke cartoons in een les op school bespreekbaar moeten zijn. Ik geloof in een samenleving waar respect voor onze fundamentele rechten niet ter discussie staat en waar een leerkracht zich niet moet afvragen of hij of zij een risico neemt door zulke onderwerpen aan te kaarten.

Ik zie de Turkse ambassadeur geregeld en zal bij een volgende gelegenheid niet nalaten om hem erop te wijzen dat ik, en niet alleen ik, maar ook de hele Vlaamse Regering, zulke uitlatingen betreuren en dat ik van mening ben dat die niet bijdragen aan constructieve relaties tussen de EU en Turkije. Men kan het tenslotte ook op een respectvolle manier met elkaar oneens zijn.

Dan was er de vraag over het oproepen tot het beëindigen van de toetredingsonderhandelingen. De Vlaamse Regering volgt de toetredingsonderhandelingen van zeer nabij, en neemt daarbij een zeer kritische houding aan. De acties van president Erdogan van de jongste maanden komen die onderhandelingen niet ten goede. In de loop van volgende maand zal de Europese Unie beoordelen of Turkije voldoende vooruitgang heeft geboekt op een aantal gebieden, waaronder het respect voor de fundamentele waarden en de internationale rechtsorde. Ik zal ervoor zorgen dat tijdens de voorbereidingen van deze besluitvorming zeker rekening zal worden gehouden met het standpunt van de Vlaamse Regering.

In oktober 2019 heeft het Vlaams Parlement een resolutie aangenomen waarin werd opgeroepen om de toetredingsonderhandelingen tussen de EU en Turkije stop te zetten. Dat vormt voor de Vlaamse Regering de leidraad, want dat is de opdracht die het Vlaams Parlement ons in verband met de verdere beoordeling van het dossier heeft gegeven. De toetredingsonderhandelingen met Turkije zijn de facto al enkele jaren tot stilstand gekomen. Het Vlaams Parlement is tot de conclusie gekomen dat de toetredingsonderhandelingen het best zouden worden stopgezet en dat is natuurlijk ook het standpunt van de Vlaamse Regering.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, ik dank u voor dit duidelijke antwoord op de vragen die ik heb gesteld. Ik ben blij dat u de Turkse ambassadeur hebt aangesproken. U hebt nog iets vermeld dat ik belangrijk vind. U vindt dat cartoons op school in eender welke omstandigheden moeten kunnen. Ik wil verwijzen naar de situatie in een school in Molenbeek, waar een leraar door de burgemeester op non-actief is gezet wegens het tonen van cartoons aan leerlingen. Die leerlingen had hij trouwens op voorhand verwittigd en ze konden de klas gerust verlaten. Hij vond het belangrijk dat dit kon. Indien dit op school moet kunnen en in Frankrijk overal moet kunnen, moet het zeker ook in Molenbeek kunnen. Tot slot staat het Vlaams Belang achter het standpunt dat u de EU wil meegeven met betrekking tot de stopzetting van de toetredingsonderhandelingen met Turkije.

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Voorzitter, de waarden van de Verlichting op het Europees grondgebied vormen voor mij en mijn fractie de cruciale basis van onze Europese samenleving. Er zijn mensen in de samenleving die het niet eens zijn met de vrijheid van meningsuiting en de mogelijkheid om over wat dan ook cartoons te maken zonder voor het eigen leven te moeten vrezen. Dat de Turkse president Erdogan zich op deze manier verzet tegen de boodschap van de Franse president Macron om de situatie te stoppen, is dan ook een slag in het gezicht van alle slachtoffers van islamitische terreur. Als het om onze rechten en vrijheden gaat, mogen we niets inboeten. Ik roep iedere fractie in het Vlaams Parlement en vooral de instellingen van de EU op om op dit vlak sterker op onze strepen te staan. We zijn te bang geworden om iemand voor het hoofd te stoten en we zijn daarbij onze eigen identiteit uit het oog verloren.

Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb het standpunt van onze fractie over de toetredingssteun aan Turkije enkele weken geleden al in deze commissie aangehaald. Dat standpunt is zeer duidelijk. We willen dat er een einde komt aan de huidige vorm van toetredingssteun. Het is vrij absurd dat de EU nog steun geeft aan een land als Turkije om inspanningen te leveren om zich in het Europese normen- en waardenkader te integreren. De afgelopen jaren heeft datzelfde land duidelijk afstand genomen van de vrijheid van meningsuiting, de scheiding tussen kerk en staat, de mensenrechten en dergelijke. Turkije blijft echter wel een buur van de EU. Ik pleit dan ook niet, zoals het Vlaams Belang, voor een totale isolatie van dat land. We delen uiteraard nog een aantal uitdagingen, niet het minst economisch, maar zeker ook maatschappelijk. Ik denk daarbij aan de vluchtingenstroom uit het Midden-Oosten.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, ook mijn fractie vindt wat is gebeurd uiteraard verwerpelijk. Ik heb het dan zowel over de schending van de vrijheid van meningsuiting en de onthoofding als over de reactie van Turkije op wat president Macron heeft gezegd. Dat is degoutant.

Los van wat er is gebeurd, is er nog steeds een conflict in het oostelijk gebied rond de Middellandse Zee. De toestand en de houding van Turkije maken de toetreding pijnlijk wankel, om niet te zeggen uitgesloten. Ik denk dat Vlaanderen het voortouw moet nemen. Op het vlak van de mensenrechten mogen we niet bewegen en moeten we het been stijf houden. Waar het moet, moeten we de gepaste sancties nemen.

U verwees naar het Europees Parlement. We weten dat daar elk jaar in een resolutie onder andere het standpunt over de toetreding van Turkije aan bod komt. Ik ben dus bijzonder benieuwd, want we verwachten die ergens begin december. Het is goed dat Vlaanderen daar al insteken heeft, maar we zullen ook het resultaat daarvan moeten opvolgen.

Collega Nachtergaele haalde het ook al aan: we zijn ook handelspartner met Turkije. Ik had dan ook graag van u vernomen wat de impact van wat er nu gebeurd is kan zijn op onze relatie op dat vlak.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Het is een moeilijke kwestie, Turkije, gezien er ook nog altijd dat akkoord is rond de vluchtelingen, waarvan we niet zouden willen dat het plots weer helemaal in de andere richting gaat. Het is allemaal niet simpel, die hele zaak. Maar wat er nu en ook afgelopen zomer gebeurd is in de Middellandse Zee, hoe president Macron op een totaal ondiplomatische wijze is aangevallen: dat gebeurt normaal toch niet tussen staatshoofden, die bijvoorbeeld ook samen in de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO) zitten. Het is ongelooflijk wat daar gebeurd is. Wat ik ervan begrepen heb, is dat op de volgende Europese Top in december daar ook een uitspraak over zal worden gedaan. Of die onderhandelingen nu definitief worden stopgezet of niet, ik weet niet of dat veel verschil maakt, want ze zijn al zo lang opgeschort.

De pretoetredingssteun is natuurlijk iets anders. We weten dat er in 2020 niet zo heel veel meer is uitgekeerd en het overgrote deel naar het middenveld gegaan is; ik zou me daar dus ook niet te veel zorgen over maken. Ik ben wel zeer benieuwd of de Europese Unie op de Eurotop van december een of andere vorm van sanctie zal opleggen. Ik kijk er een beetje naar uit of dat erin zit. Dat is misschien de enige taal die Erdogan zal begrijpen.

Maar ik heb niet bepaald vragen; het was eventjes een uitklaring van het standpunt.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Deckmyn, ik weet niet of u de situatie die zich in Molenbeek voordoet, en de vraag of dat vergelijkbaar is met Frankrijk, in de commissie Buitenland of Binnenland wilt behandelen. Dat moet u zelf even bekijken. Ik neem aan dat Brussel nog altijd het binnenland is, maar ik stel dan voor dat u daar de minister van Binnenlands Bestuur mee confronteert. Het is evident dat wat we niet willen dat in Frankrijk gebeurt, we zeker ook niet willen dat dit in Molenbeek gebeurt. Ik vind het ook onbegrijpelijk. Maar wij zijn ter zake niet bevoegd: u weet dat toezicht op de gemeentebesturen een gewestmaterie is. In dezelfde logica waarin we dat in Frankrijk veroordelen, stel ik daar hier ook gigantische vragen bij. Mijn persoonlijke mening is ook dat er toch geen mens is die gelooft dat binnen een redelijk tijdsbestek Turkije, als we het al zouden willen, zich zou kunnen conformeren aan de Europese toetredingsvoorwaarden. Zelfs als we het zouden willen, quod non! Er is geen mens die gelooft dat dat kan gebeuren. Maak elkaar dan niets wijs en stop er gewoon mee. Dat is onze positie ter zake. Ik denk dat er werk genoeg is waar men wel productief vooruitgang kan boeken, dan in een verloren zaak nog veel energie in te steken. Dat denk ik.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Als het niet lukt, als we zien dat het toch geen kant op kan, stop er dan mee. Ik vind dat inderdaad een deugdelijke uitspraak. Daar ben ik het volledig mee eens.

Wat Molenbeek betreft, is dat uiteraard meer een binnenlandse aangelegenheid. U vernoemde het, maar het zat niet in mijn originele vraagstelling. U vernoemde het gewoon tijdens uw antwoord en ik moest daar onmiddellijk aan denken, vandaar dat ik het ter sprake bracht. Maar het hoort inderdaad bij het binnenlandse thuis.

Collega Nachtergaele, het Vlaams Belang heeft nooit gepleit voor een totale isolatie van Turkije. Ik denk dat dit toch wel heel verregaand is. We hebben toeristische

banden, we hebben economische banden, een collega heeft ook verwezen naar handelsrelaties en zo. Ik denk dat we altijd moeten opletten. Er zijn nog dictaturen in de wereld waar handelsrelaties mee zijn, China om het niet te noemen, dus waarom zou ik totale isolatie van Turkije nastreven?

Maar we zijn wel heel fors en ferm in onze stelling dat we pleiten, al heel lang, voor de onmiddellijke stopzetting van de toetredingsonderhandelingen met Turkije. Dat is iets heel anders. Ik ben blij dat naarmate de jaren zijn gevorderd heel veel partijen op deze lijn gekomen zijn. Laat ons dat voortschrijdend inzicht noemen, waarvoor dank aan de andere partijen. Ik hoop dat op de volgende Europese top heel wat duidelijkheid geschapen wordt met betrekking tot onze verhouding met Turkije.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de visie van de Vlaamse Regering op het Franse voorstel voor een hervorming van de Schengenakkoorden – 643 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, naar aanleiding van verschillende terreuraanvallen in Frankrijk liet de Franse president Emmanuel Macron weten dat hij de Europese grenzen wil versterken om illegale immigratie en daaruit voortvloeiend islamitisch terrorisme tegen te gaan. De Franse president liet weten dat Frankrijk om te beginnen aan zijn eigen grenzen de aanwezigheid van politie en militairen zou verdubbelen. Hij toonde zich tevens een voorstander van een heronderhandeling van het Schengenverdrag zodat betere veiligheidscontroles aan de Europese binnengrenzen mogelijk worden. Dat liet Macron alvast bij een grensbezoek aan Spanje in Le Perthus weten. Sinds de islamitische aanvallen op de concertzaal Bataclan in Parijs die we onlangs hebben herdacht, bekwam Frankrijk trouwens al een uitzondering op de Schengenakkoorden inzake grenscontroles.

Frankrijk zal hiertoe al de eerste voorstellen indienen op de Europese Raad in december. President Macron is van plan om de door hem beoogde hervormingen ten laatste door te voeren onder het Franse voorzitterschap van de Europese Unie in de eerste helft van 2022.

Europees Commissievoorzitter Ursula von der Leyen gaf in haar State of the Union in september aan een nieuwe strategie te willen ontwikkelen voor de toekomst van de Schengenzone.

Minister-president, wat is de visie van de Vlaamse Regering inzake een heronderhandeling van de Schengenakkoorden? Staat u hiervoor open? Wat is de visie van de Vlaamse Regering op een modernisering van de Schengenakkoorden? Heeft de Vlaamse Regering een uitgewerkte toekomstvisie? Indien niet, zal deze regering een dergelijke visie uitwerken in de aanloop naar de Europese top in december en de daaropvolgende gesprekken hieromtrent? Ik heb daarnet verwezen naar de bedoelingen van de Franse president in de eerste helft van 2022. Werd er omtrent een aanpassing van de Schengenakkoorden al overleg gepleegd met de federale overheid en/of met de Europese Commissie of andere Europese lidstaten?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Deckmyn, de Vlaamse Regering is voorstander van een goed functionerende Schengenzone en staat open voor voorstellen die de Schengenzone versterken. Verantwoordelijkheid en proportionaliteit zijn hierbij leidende principes. Ik ben een heel grote voorstander van het opheffen van de interne grenzen. Ik denk dat wij daar als exportland enorme voordelen van hebben. Maar het ene kan niet zonder het andere. Daarmee bedoel ik dat het opheffen van de interne grenzen enkel een succes kan zijn als de externe grenzen sluitend gemaakt worden. Ik vind echt niet dat we grenzen moeten gaan optrekken tussen Vlaanderen en Nederland en tussen Vlaanderen en Frankrijk. De Vlaamse Regering staat heel erg achter het Schengenverdrag, maar het is van twee zaken een: we willen de interne grenzen opheffen en dus de externe grenzen sterk maken. Dat is het uitgangspunt.

Wat is de visie? Zoals gezegd, is de Vlaamse Regering voorstander van een goed functionerende Schengenzone. Dat biedt heel wat voordelen voor Vlaanderen als exportland. De Vlaamse Regering wenst niet terug te keren naar een Europa waarin binnengrenzen het vrije verkeer van goederen, diensten, werknemers en personen belemmeren. Volgens een studie uit februari 2016 van de Bertelsmannstichting in opdracht van het Europees Parlement zou de sluiting van de grenzen de Schengenlanden tot tientallen miljarden euro per jaar kunnen kosten. Voor Vlaanderen als kleine, open economie is het onbelemmerde vrij verkeer dan ook van enorm economisch belang. Het is dus belangrijk om steeds de proportionaliteit van eventuele maatregelen af te wegen.

Dat neemt niet weg dat de Vlaamse Regering, zoals gezegd, openstaat voor alle voorstellen die de Schengenzone versterken. Maar een versterkte Schengenzone veronderstelt volgens mij eerst en vooral goed functionerende buitengrenscontroles met een kordaat maar humaan terugkeerbeleid. Gemeenschappelijke grenzen veronderstellen een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. We moeten zorgen dat iedereen die verantwoordelijkheid opneemt zodat het herinvoeren van binnengrenscontroles niet nodig is. Die twee gaan voor mij hand in hand.

Om lidstaten hierin te ondersteunen is een versterkt Frontex-agentschap nodig dat kan optreden als een performante Europese grens- en kustwacht. Dit agentschap moet de lidstaten, in geval van druk op hun buitengrenzen, technisch, operationeel en logistiek kunnen ondersteunen. Belangrijk is ook dat dit agentschap niet enkel de verplichtingen van de lidstaten inzake grensbeheer zal monitoren, maar dat er bij ernstige gebreken ook sancties mogelijk zijn. Zo zal het agentschap kunnen tussenkomen wanneer het functioneren van de Schengenzone bedreigd wordt of een lidstaat niet remedieert aan tekortkomingen inzake grenscontroles.

Mijnheer Deckmyn, ik heb bijna vijf jaar in de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken (JBZ) gezeten en eigenlijk waren de toen nog 28 lidstaten daar redelijk unisono over. Het duurt echter wel gigantisch lang voor de beslissingen die in de Europese Raad van regeringsleiders worden genomen op het terrein leiden tot een verandering van de situatie. Op Griekenland na, dat toen extreemlinks werd bestuurd, bestond daar een grote consensus over binnen de lidstaten. De implementatie op het terrein blijkt echter niet zo eenvoudig.

De Vlaamse Regering zal de EU-beleidsontwikkelingen inzake de Schengenzone nauwgezet opvolgen en indien nodig deelnemen aan de Belgische standpuntbepaling over concrete voorstellen van de Commissie, dit evenwel vanuit de vaststelling dat migratie en grensbeheer in de eerste plaats federale bevoegdheden zijn. We willen echter graag samen met de federale overheid dat standpunt bepalen. Ook wat die Belgische standpuntbepaling betreft, is er geen groot probleem. De basisidee van open binnengrenzen heeft zoveel voordelen maar dan op voorwaarde dat de buitengrenzen streng worden gecontroleerd. Over het uitgangspunt is weinig discussie. Daar zijn al veel middelen voor vrijgemaakt maar de

implementatie op het terrein blijkt niet zo eenvoudig. Voor een staat als Griekenland met zo veel eilandjes die een buitengrens vormen, is het niet eenvoudig om dat streng te controleren. Dat betekent echter niet dat we het niet moeten nastreven om daar hopelijk ooit toe te komen.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord.

Uiteraard is het zo dat de Schengenzone voordelen heeft voor Vlaanderen als exportnatie, ik zal dat zeker niet ontkennen. U zegt open te staan voor voorstellen die de Schengenzone versterken. Heel terecht is het basisantwoord dat u naar voren schuift dat het opheffen van interne grenzen enkel kan wanneer de externe grenzen sterk genoeg zijn. Ik sta daar volledig achter.

Ik sta daar volledig achter, maar nu komt de 'maar'. Maar daar wringt het schoentje: aan de voorwaarde 'versterkte buitengrenzen' wordt niet voldaan. Ik heb begrip voor uw argumentatie, bijvoorbeeld inzake de eilanden rond Griekenland. Dat is juist. Maar wij kunnen misschien ook eens kijken naar 'good practices' in het buitenland en hoe men aan beleid doet inzake buitengrenzen. Misschien is dat in sommige landen makkelijker dan in andere, maar ik verwijs naar Australië. Die hebben misschien niet zoveel eilandjes, het is één groot eiland op zich, maar ze beschermen hun buitengrenzen – ook op het water – op een consequente manier. Er zijn dus wel mogelijkheden. Zoals ik al zei, het beschermen van onze externe grenzen, daar rijpt het schoentje juist. Ik verwijs naar de chantage van Turkije, dat dreigt miljoenen vluchtelingen op ons los te laten. Waar staan we dan met die versterkte buitengrenzen? We zijn aan handen en voeten gebonden. *(Opmerkingen van minister-president Jan Jambon)*

Ja, maar ik repliceer op uw terechte stelling dat het opheffen van de interne grenzen enkel kan als de externe grenzen sterk genoeg zijn, en dat is niet zo. We hebben een sterke Frontex nodig, maar we weten dat dit agentschap vaak faalt. Dat is geen verwijt. Het is soms dweilen met de kraan open. Als men de buitengrenzen wil versterken, gaat men serieuze inspanningen moeten doen om daar de daad bij het woord te voegen. Het is allemaal gemakkelijk om tegen iedere lidstaat te zeggen dat we onze buitengrenzen moeten versterken, maar als we geen sterke initiatieven nemen, blijft het bij loze woorden. Vandaar mijn pleidooi om initiatieven te nemen om de buitengrenzen te versterken.

Ik wil ook nog een laatste, bijkomende vraag stellen. Frankrijk houdt vast aan het feit dat men tegen 2022 een concreet plan wil gaan initiëren hiertoe. Hoe staat u daartegenover?

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Dit is een boeiend debat. De verklaring van president Macron was wel degelijk aan een binnengrens, namelijk de Spaanse grens. Hij heeft daar gezegd dat vrij reizen binnen Schengen moest worden aangepast en de controles aan de Franse grens moesten worden aangescherpt. Hij verwees hierbij naar de strijd tegen illegale immigratie en terrorisme. Dat is uiteraard verklaarbaar.

Vlaanderen heeft een kleine en open economie. We zijn een logistieke draaischijf in Europa. We hebben belangrijke havens die een toegangspoort tot het land vormen, maar tegelijk tot Europa. Ik sluit me volledig bij u aan, minister-president, inzake de versterkte controle aan de buitengrenzen. Dat is een federale bevoegdheid. We zien nu weer de drama's aan de buitengrenzen. Zoals we dat jaren gezien hebben aan de Griekse eilanden, zien we dat vandaag de dag aan de Canarische

Eilanden: duizenden mensen proberen illegaal binnen te geraken. Er blijven dus problemen inzake de controle aan de buitengrenzen.

De afspraak binnen Schengen was natuurlijk: vrij verkeer van personen en een duidelijke grenscontrole aan de buitengrenzen. Tot op heden blijkt dat het daar nog steeds mank loopt. Ik steun de Vlaamse Regering en wat u daarover gezegd hebt. Ik hoop dat er gewerkt wordt aan die versterking van Frontex, aan de versterking van de controle aan de buitengrenzen, zodat wij nog steeds een open economie kunnen hebben in het belang van onze export en import en van onze havens.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Misschien moet ik even opmerken dat we onze binnengrenzen tijdens de terrorismecrisis gesloten hebben. In het Schengenverdrag staan dus wel degelijk een aantal mogelijkheden die toelaten om de grenzen te sluiten omwille van de binnenlandse veiligheid. Dat is nooit permanent; dat moet altijd punctueel zijn, maar het Schengenverdrag laat dat wel toe. Voortschrijdend inzicht en de weer opflakkerende terreurdreiging zetten ons nu aan om dat allemaal tegen het licht te houden en na te gaan of de procedures nog wel adequaat en juist zijn. Daar heb ik niets op tegen, integendeel, daar willen we aan meewerken. Maar het blijft de uitzondering, in geval van grote dreiging op het vlak van binnenlandse veiligheid. En dat die mogelijkheid herijkt wordt naar aanleiding van de nieuwe situatie van de afgelopen jaren, daar heb ik geen enkel probleem mee.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, bedankt voor uw antwoord. Ik denk dat alles wat gezegd moest worden, gezegd is. We volgen dit uiteraard verder op.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de Europese meerjarenbegroting 2021-2027 – 645 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het veto van Polen en Hongarije tegen de Europese meerjarenbegroting – 681 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, de onderhandelaars van de lidstaten en het Europees Parlement hebben op 10 november 2020, enkele weken geleden, een principiële akkoord bereikt over het nieuwe meerjarig financieel kader (MFK), de Europese meerjarenbegroting voor 2021 tot 2027. Om de deal te bekranken, moeten alle Europese lidstaten het licht op groen zetten, maar Hongarije en Polen dreigen met verzet. Aangezien de begroting unaniem moet worden aangenomen, hebben de regeringen in Boedapest en Warschau de facto een vetorecht. En als ik het goed voorheb, heeft ook Slovenië zijn bedenkingen bij het MFK.

Afgelopen zomer hadden de lidstaten onderling reeds een akkoord bereikt, maar dit stuitte op verzet van het Europees Parlement, dat traditioneel meer middelen eist. Na maanden van heronderhandelingen ligt er nu een nieuw compromis op tafel. Het voorgestelde MFK klopt nu af op ongeveer 1089 miljard euro, zo'n 15 miljard euro meer dan het voorstel in juli.

Hoofdonderhandelaar voor het Europees Parlement Johan Van Overtveldt, uiteraard samen met een delegatie van de begrotingscommissie, reageerde tevreden, vooral door de extra focus die wordt gelegd op toekomstgerichte en innovatieve Europese programma's die echt van belang zijn voor Vlaanderen, zoals Horizon, InvestEU, HealthEU en Erasmus+. De Europese meerjarenbegroting is ook de sleutel tot de opstart van het veelbesproken Europese herstelfonds van 750 miljard euro.

Het is nu dus vooral uitkijken naar de houding van Hongarije, Polen en, in mindere mate, Slovenië. Zij verzetten zich tegen het feit dat deze Europese middelen gekoppeld zouden worden aan het debat over het respect voor de rechtsstaat en de Europese fundamentele waarden.

Wat is de reactie van de Vlaamse Regering op het nieuwe akkoord met betrekking tot het MFK 2021-2027? In hoeverre loopt deze positie gelijk met of verschilt ze van het standpunt dat België verkondigt op het Europese niveau?

Wat is uw reactie op het verzet vanuit Hongarije, Polen en Slovenië?

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, op 16 november hebben de diplomatieke vertegenwoordigers van Polen en Hongarije zich uitgesproken tegen het goedkeuren van de Europese meerjarenbegroting voor de periode 2021-2027 en het daarbij aansluitende coronafonds. Zij stellen zo een veto, aangezien die begroting bij consensus van alle lidstaten moet worden goedgekeurd. De twee landen laten daarmee hun ongenoegen blijken over de koppeling van het ontvangen van gelden uit die begroting aan zogenaamde regels met betrekking tot de rechtsstaat.

Beide landen voelen zich onterecht gevisieerd, en daar valt toch wat begrip voor op te brengen wanneer men de harde retoriek vanuit de Europese Commissie en – bij uitstek – vanuit het Europees Parlement ten aanzien van de twee democratische Europese lidstaten de laatste jaren in ogenschouw neemt. Vooral het Europees Parlement drong aan op het zogenaamde rechtsstaatmechanisme. Europees Parlementslid Guy Verhofstadt stelde, na consequent te verwijzen naar de legitieme regeringen van zowel Polen als Hongarije als zogezegd autoritaire regimes, dat deze landen nu ook coronadoden op hun geweten zullen hebben. Zijn eigen verantwoordelijkheid en die van linkse en extreemlinkse Europarlementsleden die het conflict op de spits hebben gedreven, erkende hij hierbij jammer genoeg niet. Het activisme van het Europees Parlement werd trouwens ook door de nieuwe paars-groene Federale Regering gesteund in haar regeerverklaring.

Nu dreigt echter ook Vlaanderen het slachtoffer te worden van het geëscaleerde conflict. Deze Vlaamse Regering steunt haar relancebeleid namelijk ook grotendeels op de gelden die het uit de meerjarenbegroting zou ontvangen.

Minister-president, wat is de visie van de Vlaamse Regering op het zogenaamde rechtsstaatmechanisme? Bent u van mening dat het hier om een politiek instrument gaat waarmee Polen en Hongarije onterecht hard gevisieerd worden, terwijl landen die de regels van de democratische rechtsstaat openlijk met de voeten treden, zoals Spanje, grotendeels ontzien worden?

Hebt u naar aanleiding van de passage in het federale regeerakkoord die ijvert voor een Europees rechtsstaatmechanisme, contact opgenomen met de Federale Regering om te bespreken wat de mogelijke impact zou kunnen zijn op de activering van de fondsen? Indien niet, zult u nog contact opnemen met de Federale Regering hieromtrent?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik ga eerst in op de vraag van collega Vanlouwe, die vroeg wat onze reactie is. De Vlaamse Regering is tevreden dat er na lange onderhandelingen tussen de Europese Raad en het Europees Parlement een akkoord is gevonden over de meerjarenbegroting en het herstelfonds. Ik moet wel zeggen dat het akkoord over dat herstelfonds nog niet volledig is. Er is tussen het Europees Parlement en de Europese Raad nog altijd discussie over de parameters. Dat is dus nog niet afgerond.

Het akkoord tussen de Raad en het Europees Parlement respecteert in grote lijnen het politieke akkoord dat de staats- en regeringsleiders sloten op de bijeenkomst van de Europese Raad in juli jongstleden.

Enerzijds werden de correcties die het Europees Parlement vroeg beperkt, en anderzijds werden een aantal programma's met hoge Europese meerwaarde versterkt, zoals Horizon Europe, het programma voor onderzoek en innovatie, het Erasmusprogramma, InvestEU, enzovoort. Dat sluit in grote mate aan bij de standpunten die de Vlaamse Regering heeft aangenomen tijdens de onderhandelingen over het MFK en het herstelfonds in de Raad.

U vroeg ook in hoeverre die positie gelijkloopt met de Belgische positie. In de laatste fase van de onderhandelingen, namelijk tussen de Raad, vertegenwoordigd door het Duits EU-voorzitterschap, en het Europees Parlement, vertegenwoordigd door de voorzitter van de begrotingscommissie, Johan Van Overtveldt, was het zaak om tijdig tot een akkoord te komen binnen de krijtlijnen van het akkoord dat de staatshoofden en regeringsleiders sloten op de bijeenkomst van de Europese Raad in juli jongstleden. In die zin was er geen continue terugkoppeling tussen het voorzitterschap en de lidstaten en deelstaten en dus ook geen DGE-coördinatie (directie-generaal Europese Zaken en Coördinatie). Zoals gezegd, zijn de wijzigingen tussen het bereikte compromis en het akkoord binnen de Europese Raad eerder beperkt.

U vroeg ten slotte wat mijn reactie is op het mogelijke verzet vanuit Hongarije en Polen. Ik betreur de houding van de Hongaarse en Poolse regering en de steunbetuiging aan hun adres van de Sloveense premier. De regeringen van deze landen stemden in juli jongstleden op de Europese Raad in met een akkoord over het meerjarig financieel kader en het herstelfonds. Ik betreur dat ze daarop terugkomen vanwege andere politieke redenen, zeker in de context waarin we nu zitten, met de brexit en de coronacrisis. Het kan allemaal wel volstaan om daar politieke spelletjes rond te spelen.

Mijnheer Deckmyn, wat is onze visie op het zogenaamde rechtsstaatmechanisme? De Vlaamse Regering stond van meet af aan achter een mechanisme dat de Europese begroting beschermt tegen schendingen van de beginselen van de rechtsstaat en een slecht beheer van Europese middelen. Schendingen van de beginselen van de rechtsstaat, met name deze die gevolgen hebben voor de behoorlijke werking van overheidsinstanties en effectieve rechterlijke toetsing, kunnen de financiële belangen van de EU ernstig schaden. Laat ons niet vergeten dat de Europese begroting grotendeels uit belastinggeld van Europese inwoners bestaat. Ik denk dat het in ieders voordeel is dat die middelen correct worden besteed en dat daar in elk land ook de nodige controle op kan gebeuren.

De Commissie zal een grondige kwalitatieve beoordeling moeten verrichten. Die beoordeling moet objectief, onpartijdig en billijk zijn en relevante informatie in acht nemen, zoals: arresten van het Hof van Justitie; het jaarlijks verslag over de rechtsstaat van de Commissie; de verslagen van het Europees Bureau voor Fraudebestrijding (OLAF); de Europese netwerken van hoogste gerechtshoven en van raden voor justitie voor de rechtspraak, enzovoort.

Er was tijdens de Europese onderhandelingen over het rechtsstaatmechanisme geen verschil in positie tussen de Vlaamse en de Federale Regering.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, u hebt terecht opgemerkt dat er nog steeds een debat loopt over de parameters of de criteria voor het herstelfonds. Bleek dat daar ook al bepaalde wijzigingen zijn toegepast. U weet eveneens dat de aanvankelijke criteria voor het verkrijgen van een bijdrage in dat herstelfonds voorzien waren om de periode voorafgaand aan de crisis te bekijken, terwijl dit nu reeds rechtgezet is. Ik ben ervan overtuigd dat de Vlaamse Regering dit goed zal opvolgen.

Verder denk ik dat er goede aspecten zitten in dit meerjarig financieel kader, deze meerjarenbegroting. U hebt ze reeds opgesomd. Voor Vlaanderen zijn er inderdaad voordelen. Er zullen belangrijke fondsen ter beschikking zijn: voor onderzoek en ontwikkeling, Horizon Europe 2020, het Erasmusprogramma en InvestEU. Tegelijkertijd gaat er minder naar de welbekende cohesiefondsen. Ik hoop dat de Vlaamse Regering dit goed zal blijven opvolgen.

Verder is het uitkijken naar wat de houding zal zijn van Hongarije, Slovenië en Polen.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, u betreurt dat men om andere politieke redenen deze zaak blokkeert. U zegt dat er politieke spelletjes worden gespeeld. Dat klopt. Maar niet door Polen en Hongarije. Die zogenaamde andere politieke redenen zijn door Europa in dit akkoord ingevoerd. Wie speelt er hier dus politieke spelletjes?

Ik blijf het gevaarlijk vinden om bepaalde andere voorwaarden in zo'n akkoord in te voeren, want dat leidt zeker tot problemen in de toekomst. Ik verwijs hiervoor naar professor Hendrik Vos – toch geen rechtse jongen, denk ik –, die onlangs in de krant stelde: "Elk land heeft wel zijn dossiertjes die niet helemaal in orde zijn. Denk maar aan het rapport van Amnesty International, dat België schendingen van de mensenrechten aanwreef in de woonzorgcentra." Pak dat aan! Er is daar een probleem, mocht Europa ook dergelijke voorwaarden importeren en wij daar dan het slachtoffer van zouden zijn.

Ik wil er duidelijk op wijzen dat wij vinden dat er inderdaad geen politieke spelletjes moeten worden gespeeld en dat bepaalde voorwaarden echt niet altijd thuishoren op bepaalde plaatsen. Ik moet daar de ongelooflijke negatie van de rechtsstaat in Spanje aan koppelen. Dat wordt hier allemaal eventjes buiten beschouwing gelaten.

Collega's, er zijn wel degelijk heel veel Catalaanse parlementsleden gewoon in de gevangenis opgesloten, voor meerdere jaren, en blijkbaar is dat allemaal normaal in de rechtsstaatbeschouwing van Europa. Daar wordt niets van gezegd. Daar zwijgt men zedig over. Oké, er is af en toe wel eens iemand die roept, maar resultaten zijn er niet. Die Catalaanse parlementsleden blijven daar in de gevangenis, wegens hun mening. Ik snap dus niet dat men altijd bepaalde landen viseert, maar zedig wegkijkt als het gaat over landen waar men blijkbaar niet durft in te grijpen.

Ik heb nog een bijkomende vraag. Minister-president, ziet u in dat zogenaamde rechtsstaatmechanisme een gevaar op een 'slippery slope', waarbij de EU zich het recht zou toe-eigenen om zich te mengen in interne politieke kwesties? Ik heb daarjuist een paar voorbeelden gegeven van waartoe dat zou kunnen leiden. Wat met het Grondwettelijk Hof in dit land? Zijn politieke benoemingen, bijvoorbeeld, in overeenstemming met de Europese waarden van vrijheid en democratie? Als het Europees Parlement of de Commissie morgen oordeelt dat politieke benoemingen het of haar niet zint, wat zult u dan ondernemen om een dergelijke 'slippery slope' te verhinderen? U begrijpt dat we in dezen op een hellend vlak zitten. Ik heb begrip voor landen zoals Hongarije en Polen die zich daartegen verzetten, want de laatste keer dat ik dat heb gecheckt, waren die landen nog altijd democratieën, met een regering die is verkozen via democratische verkiezingen. Als Europa zegt dat dat allemaal niet kan ... Ik heb een voorstel: luister misschien eerst eens naar de kiezers van die landen. Het zijn toch nog altijd de kiezers die een regering kunnen wegstemmen, en vooralsnog heb ik niet de indruk dat de kiezers in Polen en in Hongarije niet mogen gaan kiezen.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister-president, begin november was er nog euforie, toen werd gescandeerd dat er een deal was, maar die vreugde was helaas van korte duur. Hongarije en Polen stellen hun veto, en daarmee blokkeren ze niet alleen de begroting en het Europees herstellfonds, maar ook het brexitfonds. Daar hebt u ook naar verwezen. Ik vind het intriest dat we door die stellingname vastzitten, dat we geen stappen vooruit kunnen zetten. Wij vinden dat we absoluut niet mogen toegeven wat de koppeling van de subsidies aan het handhaven van de rechtsstaat betreft. Dat moet overeind worden gehouden. Over de grondrechten en -waarden is er geen enkele discussie mogelijk. Daar kunnen we geen compromissen over sluiten. Als we hiervoor buigen, dan komen we terecht in een cultuur van afpersing via veto's. Dat kan toch niet de nieuwe politieke realiteit zijn in de Europese Unie, waar we allemaal samen voor dezelfde zaak zouden moeten kunnen vechten.

De premier heeft ook al een oproep gedaan wat dit betreft. Hoe kunnen we Polen en Hongarije overtuigen? Moeten we er energie aan besteden opdat ze alsnog mee zouden doen aan dit akkoord? Minister-president, daarom kijk ik ook in uw richting. Ziet u opties om ook een bijdrage te leveren aan die overtuigingskracht, zodat we uiteindelijk kunnen landen met een goedgekeurde begroting, herstellfonds en definitief brexitfonds?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Eigenlijk is het gewoon schandalig dat, op het ogenblik dat Europa – en de wereld – met de grootste economische crisis sinds de Tweede Wereldoorlog wordt geconfronteerd en daadwerkelijk kapitaal zal inzetten om de lidstaten te helpen de komende jaren uit die crisis te geraken, nu net landen die misschien een pak meer middelen zouden krijgen uit die fondsen dan ons eigen landje, op de rem gaan staan. De redenen daarvoor zijn eigenlijk hallucinant: respect voor mensenrechten, voor vrije media, een onafhankelijke rechterlijke macht. Als we dat nog niet van elkaar mogen vragen binnen die Europese Unie ... Ik denk dat dat toch essentiële zaken zijn, waarop moeilijk kan worden toegegeven.

Als ik het goed heb begrepen, zijn de Nederlanders, bijvoorbeeld, niet van plan op dat vlak toe te geven. Ik neem dat aan dat ons land dat ook niet zal doen, maar de Nederlandse premier slaagt erin dat nogal straf te zeggen. Ik hoop dat het Duits voorzitterschap een voorstel kan doen om uit de impasse te geraken, zodat de middelen tenminste kunnen vrijkomen. We zullen ze hard nodig hebben.

Minister-president, u hebt er zelf naar verwezen. Het gaat niet enkel om de coronacrisis, maar de brexit zal in Vlaanderen hoe dan ook bijzonder hard aankomen. Is dat hetzelfde? Zullen ze dat ook tegenhouden? Dat is me nog niet duidelijk. Die onderhandelingen waren toen ook bezig. Is er al enige duidelijkheid over de verdeling van de middelen in dat brexitfonds?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Deckmyn, wat Spanje betreft, zit ik volledig op uw lijn. Het zijn echter twee maten en twee gewichten. U hebt tegelijkertijd gezegd dat we ons niet in interne politieke kwesties mogen mengen. Dat is nu net een argument om de EU op te roepen zich niet in het Spaans debat te mengen.

Een ander element wat Polen en Hongarije betreft, is dat het om democratisch verkozen regeringen met een democratisch draagvlak gaat. Ze hebben wel beslist lid van een club te worden, en in die club heersen spelregels. Als een voetbaltrainer met grote instemming van de supporters een voetbalploeg opstelt, moeten die voetballers zich tijdens de match nog altijd aan de spelregels houden. Zelfs als de supporters vinden dat ze iemand de schenen mogen overstampen, mogen ze dat nog niet.

Ze kunnen natuurlijk beslissen, zoals het Verenigd Koninkrijk heeft gedaan, dat ze het niet meer eens zijn met de spelregels en dat ze uit de club treden. Zolang ze in de club blijven, moeten ze zich aan de lidmaatschapsvoorwaarden en de spelregels houden, zelfs al hebben ze in hun eigen democratie een gigantisch draagvlak om het tegenovergestelde te doen, wat niet het geval is. Dat is heel helder.

Mevrouw Talpe, wat mijn bijdrage als minister-president betreft, heb ik premier Orbán tijdens een beleefdheidsbezoek eens ontmoet. Dit is echt iets dat onder staats- en regeringsleiders moet gebeuren. Ik ben een regeringsleider en ik hoop dat iemand die mijn functie bekleedt, ooit in de EU mee aan tafel zal zitten. Dat hoop ik uit de grond van mijn hart en het is de inzet van mijn politiek streven. Dat is dan een andere positie dan de positie die ik nu bekleed. Ik wil gerust eens naar premier Orbán gaan, maar ik weet niet of ik daar enorm veel indruk zal maken.

Mevrouw Brouwers, ik weet niet of ze zich ook tegen het brexitfonds verzetten. Daar moet ik het antwoord schuldig op blijven. Wat ik wel weet, is dat de parameters voor de verdeling tussen de lidstaten nog niet vastliggen. Zoals ik al heb gezegd, kan dat ook niet voor het akkoord al dan niet is gesloten. Ik geef altijd hetzelfde voorbeeld. Als een akkoord wordt gesloten en de visserijquota drastisch dalen, is het evident dat veel van die middelen naar de visserij gaan. In het andere uiterste worden de geldende visquota voortgezet, wat niet het geval zal zijn, en is het duidelijk dat niet veel steun naar die sector moet gaan. We moeten eerst weten wat het akkoord of non-akkoord is voor we kunnen beslissen waar de steun naartoe moet gaan. In die zin vind ik het logisch dat de criteria nog niet vastliggen. De heer Barnier heeft in deze commissie en tijdens bilaterale gesprekken gezegd dat het de intentie is dit geld naar de meest getroffen regio's te laten gaan. Er moet echter een akkoord zijn om te weten wie hoe intens door wat wordt getroffen. Ik kan intellectueel begrijpen dat de criteria nog niet vastliggen.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, dank u wel voor uw aanvulling. Ik sluit mij natuurlijk volledig aan. Ik heb nog één bedenking; ik had het daarstraks misschien ook duidelijker moeten zeggen. De spelregels gelden inderdaad voor iedereen die toetreedt tot die club, inclusief Polen en Hongarije, maar natuurlijk ook voor Spanje. Die spelregels moeten daar ook op een correcte manier toegepast worden. Soms heb ik toch wel de indruk dat de spelregels wat anders worden

geïnterpreteerd wanneer het gaat over Hongarije, wanneer men daar een media-wet of de samenstelling van het Hooggerechtshof wenst te wijzigen, wanneer men daar wetgeving wijzigt, en hoe men bepaalde wetgeving interpreteert in Spanje. Men gaat met een vergrootglas kijken naar Polen en Hongarije, en men kijkt absoluut weg van de situatie in Spanje, met de Catalaanse gevangenen. Niet vergeten: daar zullen negen parlementsleden, verkozen en met een mandaat van hun partij, voor de derde maal Kerstmis niet thuis, maar in de cel moeten vieren, zonder hun familie. Na drie jaar zitten zij nog altijd in de gevangenis. We hebben bij ons in het parlement een resolutie goedgekeurd over deze schandalige situatie, en ik stel dan vast dat de Europese instellingen absoluut blijven wegstijgen van die situatie.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Polen en Hongarije hebben inderdaad beslist om toe te treden tot de club, en daar gelden bepaalde spelregels. Maar natuurlijk moeten spelregels voor iedereen dezelfde zijn, want anders kan men moeilijk een werkbare federatie hebben, als ik het zo mag zeggen. Niet iedereen is gelijk voor de wet hier. Ik ben blij dat collega Vanlouwe dit hier bijtreedt. Waarom stelt men bijvoorbeeld niet dat landen die politieke gevangenen houden, uitgesloten moeten worden? Dat kan toch ook wel een duidelijke spelregel van de club zijn. Dat zou toch een logische spelregel zijn als een land als Spanje toetreedt tot die Europese club. Voor zover ik weet, is het houden van politieke gevangenen niet toegelaten in onze club. Men moet opletten als men een bepaalde argumentatie gebruikt.

Ik vind altijd dat Europa zichzelf in de voet geschoten heeft. Het is natuurlijk niet aan ons om elke beslissing die het bestuur in Polen of Hongarije neemt, te gaan motiveren of te gaan verdedigen. Evenmin is het ook aan ons of de Europese Unie om ze te gaan veroordelen. Ik heb het daarnet ook gezegd: dat is eigenlijk iets voor de kiezers in deze landen. Als zij het beleid niet willen dat gevoerd wordt in Polen of Hongarije, kunnen ze hun bestuur toch nog altijd wegstemmen. Wat is dat nu? Ik noem dat toch nog altijd soevereiniteit. Die landen mogen toch nog altijd bestuurd worden door de regering die zij wensen. Zoiets heet tot nader order 'democratie'. Minister-president, ik hoop dat u het gevaar van een hellend vlak inziet en dat u zich niet laat meeslepen in een bepaalde hysterie. Het stemt tot nadenken hoe snel men wil overgaan tot het ontnemen van stemrecht van soevereine staten die vrijwillig in een samenwerkingsverband gestapt zijn, omdat ze niet in een ideologisch keurslijf geduwd willen worden. Wij hopen dan ook dat u, minister-president, voorzichtiger met dit onderwerp wilt omspringen dan het activisme dat sommigen hier graag tentoonspreiden.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de lgbtqi+-vrije zone in Hongarije – 669 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (sp.a): Het invoeren van lgbtqi+-vrije zones blijft niet langer beperkt tot Polen. De gemeenteraad van de Hongaarse stad Nagykovács heeft beslist om de 'verspreiding van lgbtqi+-propaganda' te verbieden. De beslissing kwam als reactie op de publicatie van een verhalenboek voor kinderen, 'Een sprookjeseiland voor iedereen', waarin ook helden uit de lgbtqi+-gemeenschap aan bod kwamen.

Nagykátá is daarmee de eerste Hongaarse stad die in de voetsporen treedt van tamelijk wat Poolse steden en regio's die zichzelf als lgbtqi+-vrije zones uitroepen.

Hiermee zet Hongarije opnieuw een stap weg van de Europese waarden van gelijkheid en gelijke rechten, nadat het Hongaarse parlement eerder dit jaar in mei een wet aannam die het voor trans- en interseksuele personen onmogelijk maakt om een legale geslachtsoperatie te ondergaan.

Vlaanderen moet zich nu echt wel gaan tonen als de verdediger van lgbtqi+-rechten, zeker binnen Europa. De Vlaamse Regering moet de Hongaarse overheid in de meest strenge bewoordingen duidelijk maken dat dergelijke daden ontoelaatbaar zijn in Europa.

Minister-president, bent u het ermee eens dat dergelijke verklaringen geen plaats hebben in Europa? Zult u de Hongaarse ambassadeur aanspreken op deze stemming in Nagykatá? Welke maatregelen zal de Vlaamse Regering nemen ten aanzien van de Hongaarse regering, die zich al meermaals homo- en transfoob heeft uitgelaten? Overweegt de Vlaamse Regering een signaal vanuit het kantoor van Flanders Investment & Trade (FIT) in Hongarije? FIT plant een multisectorale zakenreis naar Hongarije in juni 2021. Is de Vlaamse Regering bereid de voorbereiding te annuleren als signaal naar de Hongaarse overheid? Op welke manier zal de Vlaamse Regering de lgbtqi+-strategie van de Europese Commissie ondersteunen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Voorzitter, mevrouw Lambrecht, de Vlaamse Regering voert al jaren een gelijkekansenbeleid rond lgbtqi+. Dit gaat verder dan de Vlaamse grenzen. Ik veroordeel de beslissing van de gemeenteraad van de Hongaarse stad Nagykatá dan ook.

Uit de cijfers van het European Union Agency for Fundamental Rights en de Eurobarometer on the social acceptance of LGBTIQ blijkt dat de situatie voor deze mensen in Hongarije, in vergelijking met EU-gemiddelden, ernstig is en zelfs verslechtert.

Anderzijds zijn er ook iets meer hoopgevendende berichten: op 17 november jongstleden veroordeelde de hoofdstedelijke rechtbank van Boedapest de politie wegens het niet nemen van passende actie tegen ordeverstoorers die een gesloten bijeenkomst georganiseerd door de Labrisz Lesbian Association en de LGBT Association, boycotten en lgbtqi+-fobe uitspraken deden.

Ik heb niet de intentie om hiervoor een specifieke demarche te doen naar de ambassadeur van Hongarije. Het is niet mijn rol om ambassadeurs systematisch aan te spreken op elk incident of elke ongunstige ontwikkeling in het land dat zij vertegenwoordigen. Wel zal ik dit meenemen in mijn toekomstige contacten met de Hongaarse autoriteiten.

Het Vlaams Parlement heeft de traditie opgebouwd om ook heel regelmatig ambassadeurs te ontvangen of uit te nodigen voor een gedachtewisseling. Niets belet, met andere woorden, dat jullie, het parlement, zelf initiatief nemen om deze bekommernissen met de ambassadeur te delen. Ik ga er geen speciale vergadering voor beleggen met de ambassadeur van Hongarije, maar in contacten die we hebben met de Hongaarse autoriteiten, dus ook de ambassadeur, zal dat zeker ter sprake komen.

Wat betreft de maatregelen die we zullen nemen: de Vlaamse Regering heeft via haar Algemene Afvaardiging in het ambtsgebied contacten met mensenrechtenorganisaties in Hongarije en ondersteunt ook enkele daarvan. Zo zijn er

uitstekende contacten met Amnesty International en met de Stichting Hintalovon, een van de grootste kinderrechtenorganisaties in Hongarije. Met Hintalovon werkt de Vlaamse Vertegenwoordiging al drie jaar samen rond het thema seksuele educatie voor minderjarigen. Met Amnesty International is er regelmatige samenwerking rond de organisatie van zomerkampen voor jongeren.

Geven wij een signaal vanuit het FIT-kantoor in Hongarije? Zoals gezegd, is er ook een Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering in Boedapest die instaat voor de politieke contacten. Indien de Vlaamse Regering een signaal zou willen geven, gebeurt dit best via deze diplomatieke weg. Op dit moment is dat echter nog niet gebeurd. Ik zie daar de economische vertegenwoordiging minder geschikt voor om dat te doen dan de diplomatieke vertegenwoordiging.

De multisectorale zakenreis naar Hongarije die FIT in juni 2021 organiseert, focust zich louter op business-to-businessafspraken. Er is geen officiële delegatie en er zijn geen politieke contacten voorzien. De zakenreis annuleren zou dus voornamelijk de Vlaamse bedrijven treffen.

De Vlaamse Regering steunt de LGBTIQ Strategie 2020-2025 van de Europese Commissie. Aangezien dit document echter pas recent werd gepubliceerd, moet nog bekeken worden welke rol Vlaanderen hierin kan spelen.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (sp-a): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Het is een beetje dubbel. U kon evengoed zeggen dat u de Hongaarse ambassadeur toch nog zou aanspreken. Nadat u zegt dat u het niet zult doen, zegt u wel dat u, wanneer dat past, de Hongaarse autoriteiten zult aanspreken, maar daar hoort de ambassadeur bij.

Minister-president Jan Jambon: Ik heb gezegd dat ik de Hongaarse ambassadeur daar niet specifiek op zal aanspreken.

Annick Lambrecht (sp-a): Maar als u hem ziet, zult u het wel doen. En dat is goed, want we moeten elke kans grijpen.

Ik vernam ook dat we onze afkeer van wat daar gebeurt, niet kunnen tonen via de FIT-kantoren, en ik kan daar enigszins in komen, maar via de diplomatieke weg. U zegt dat dat nog niet gebeurd is. Ik vraag u dan ook met aandrang om te bekijken hoe dat via diplomatieke weg kan gebeuren. Het is zeer belangrijk dat wij een signaal geven aan de Hongaarse overheid, en wij verwachten van u een zeer expliciet standpunt. Ik moet zeggen dat u dat in de commissie redelijk doet, u fluit ons niet terug, maar wij hopen dat u dit ook daadwerkelijk zult doen op het politieke niveau. Het aanvallen van de lgbtqi-rechten is immers onverzoenbaar met de Europese rechten en waarden, en zeker met de waarden waar Vlaanderen voor staat.

Ik hoop dat ik niet snel opnieuw een vraag moet stellen, want als ik dat wel moet doen, betekent dit dat er in die landen iets gebeurt tegen de rechten van die mensen omdat zij anders zijn op het vlak van gender. Ik hoop dat dit niet nodig zal zijn, en zo niet, zal er een tand bij moeten worden gestoken.

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Minister-president, ik ben blij met uw categorieke veroordeling van deze praktijken. Onze fractie sluit zich daar uiteraard bij aan. Naar aanleiding van deze vraag heb ik nog eens opgezocht in hoeveel landen homoseksualiteit strafbaar is. Wereldwijd is homoseksualiteit in 72 landen strafbaar; in sommige landen staat daar zelfs een gevangenisstraf of de doodstraf op.

Uiteraard is dat schandalig veel en moeten we een krachtig signaal geven, maar ik zou voorzichtig willen zijn met de pleidooien om geen enkel diplomatiek contact met dergelijke landen te onderhouden of economische activiteiten met die landen af te bouwen. Het is immers onze sterkte om door middel van die economische banden overal ter wereld, onze visie te verspreiden en de tolerantie voor homoseksualiteit op de agenda te plaatsen. Wat zijn we ermee FIT weg te halen uit bijvoorbeeld Hongarije of Polen, aangezien we dan de enige resterende leverage om die zaken op de agenda te plaatsen en onze bezorgdheden te uiten, kwijtspelen?

Tot slot wil ik benadrukken, en die discussie was ook daarnet gaande, dat we voor landen als Hongarije en Polen hogere standaarden mogen verwachten aangezien die landen lid zijn van de Europese Unie, die gebouwd is op gemeenschappelijke waarden en gelijkberechtiging. Ik ben dan ook blij dat u dit blijvend op de agenda zet van de Europese fora en wil u daarvoor danken.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Mevrouw Lambrecht, ik dank u om deze vraag te stellen. In de vorige vraag om uitleg, die overigens over dezelfde actoren ging, Hongarije en Polen, had ik het al over het feit dat we op het vlak van grondrechten en waarden geen enkel compromis willen en kunnen sluiten. Dat die zones daar worden ingesteld, is volstrekt verkeerd en verwerpelijk. Dit is Europa in de 21e eeuw en het is dan ook ondenkbaar dat mensen worden afgewezen op basis van hun seksuele oriëntatie, genderidentiteit of expressie.

Vlaanderen speelt daarin ook echt een voortrekkersrol. Ons land is dan ook het op een na best scorende land op dat vlak, maar toch zien we dat mensen nog altijd worstelen met schijntolerantie, welzijnsproblemen, geweld. Er loopt een interfederaal actieplan waar we hard verder aan moeten werken.

Begin dit jaar hebben we een resolutie goedgekeurd waarmee we openbare discriminatie en haatzaaiende uitlatingen willen bestrijden in de volledige Europese Unie en overal ter wereld.

U hebt daar een heel instrumentarium waarvan ik hoop dat u het ten volle zult gebruiken om dergelijke toestanden verder aan te pakken. In punt 4 gaat het specifiek over de internationale betrekkingen en de wil om het respect voor de universele waarden en gelijkheid van de mensen overal in door te trekken. Ik ben heel blij, minister-president, dat u hier expliciet hebt veroordeeld wat gebeurd is inzake de uitbreiding van die zone in Hongarije. Dat is alvast een krachtig signaal, we kunnen er niet genoeg aandacht aan geven om ons daartegen te verzetten.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Dank u voor de vraag, collega Lambrecht. Dank u voor de duidelijke veroordeling, minister-president.

Ik herhaal wat u bij de vorige vraag gezegd hebt. Als een land kiest om toe te treden tot de club van de EU, kiest het ervoor om zich aan de regels te houden. Toetreden tot de club van de EU houdt in dat men de principes die verbonden zijn aan een democratische rechtsstaat moet respecteren. Dat zijn die fundamentele vrijheden en rechten van elk individu. Ik vind dat men een democratische rechtsstaat kan beoordelen aan de manier waarop hij omgaat met minderheden. Als we dat doen met Polen en Hongarije, zijn die allebei zwaar gebuisd. Dat is niet nieuw, we weten al veel langer dat Polen en Hongarije de rechten van holebi's en transgenders en andere minderheden ontkent. Dat na Polen ook Hongarije holebivrije zones invoert, is wel opnieuw een grote stap achteruit.

Collega Talpe heeft verwezen naar de resolutie tegen holebivrije zones in Polen en de onderdrukking van holebi's en transgenders waar ook ter wereld. Het is goed om dat nog even onder de aandacht te brengen. Minister-president, ik ben tevreden dat u zegt dat u dit in uw toekomstige diplomatieke contacten altijd zult blijven aankaarten. Ik hoop dat dat geldt voor contacten in het kader van culturele, economische en andere samenwerking. Ik begrijp uw standpunt omtrent FIT, dat is niet het aangewezen kanaal om bij economische contacten in Hongarije een signaal te geven. De geplande reis moeten we niet annuleren. Hoewel het een business-to-business-reis is, hoop ik dat we toch een boodschap kunnen meegeven. Ik hoop dat ook de bedrijfswereld een rol kan spelen. Als wij onze bedrijven hier duidelijk maken dat die waarden voor ons enorm belangrijk zijn, ik hoop dat dat ook geldt voor de Vlaamse bedrijven die daaraan deelnemen, dat ze dat duidelijk kunnen maken aan partners in Hongarije en zo de druk vanuit de samenleving kunnen opdrijven tegen die holebivrije zones.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik heb daar niets aan toe te voegen. Alles is behandeld in mijn antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (sp.a): Ik treed de minister-president bij, er valt niet veel aan toe te voegen. Ik ben aangenaam verrast door wat ik hier gehoord heb. Ook van u, minister-president, u blijft dit veroordelen en u zult dat ook in de toekomst doen. We zullen u daarin steunen. We gaan u telkens signaleren als men ergens over de schreef gaat inzake holebi- en transgenderrechten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de mensenrechtensituatie in Nagorno-Karabach – 682 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het bestand over Nagorno-Karabach – 691 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Na een wekenlang conflict tussen Armenië en Azerbeidzjan omtrent de betwiste regio Nagorno-Karabach werd begin november een staakt-het-vuren overeengekomen. Nagorno-Karabach is een regio waarvan de meerderheid van de inwoners van Armeense oorsprong is. Het gebied behoorde dan ook oorspronkelijk tot Armenië, maar werd in de Sovjettijd door de beruchte dictator Jozef Stalin overgedragen aan Azerbeidzjan. Na het opbreken van de Sovjet-Unie maakten zowel Armenië als Azerbeidzjan aanspraak op het gebied. Het leidde tot een conflict tussen beide landen in de jaren 90 en de uiteindelijke afscheuring van het gebied van Azerbeidzjan. Het overgrote merendeel van de bevolking in Nagorno-Karabach wenst aansluiting bij Armenië.

In september dit jaar laaide het conflict weer in alle hevigheid op toen Azerbeidzjan het gebied binnenviel. Bij de daaropvolgende gevechten vielen meer dan 2000

doden. Het was voor vele Armeniërs een oneerlijke strijd op leven en dood. Het islamitische Azerbeidzjan kreeg namelijk militaire steun van Turkije. Azerbeidzjaans is eveneens een Turkse taal. De steun beperkte zich niet tot het leveren van wapenmateriaal. Turkije stuurde ook nog jihadistische strijders uit Syrië naar het gebied om te strijden tegen de christelijke Armeniërs, wat ik ook in het verleden bij andere debatten hieromtrent vermeld heb.

Het staakt-het-vuren dat overeen werd gekomen via Russische bemiddeling, is eigenlijk wel een enorme opdoffer voor de Armeense bevolking. Zij zien namelijk een groot stuk gebied verloren gaan. Een groot deel van de bevolking in de aan Azerbeidzjan overgeleverde gebieden slaat dan ook op de vlucht uit angst voor de Azeri die het gebied ondertussen binnentrekken. Tienduizenden zijn reeds ontheemd en duizenden meer zijn gedoemd te volgen. De op de Armeense bevolking veroverde gebieden, dreigen omgevinkt te worden door de Azeri. Daardoor zal heel wat belangrijk eeuwenoud Armeens-christelijk erfgoed verloren gaan, in een poging om het gebied te zuiveren van Armeense invloed. Er bereiken ons reeds pijnlijke beelden van kerken die vernield worden of omgevormd worden tot moskeeën. Ondertussen – het verbaast ons niet – strooit de Turkse president Erdogan zout in de wonde en feliciteert hij de Azeri met hun overwinning.

Bent u ertoe bereid om een duidelijk standpunt in te nemen in dit conflict en de bezetting van door Armeniërs bewoond gebied en de dreiging van een culturele zuivering in de veroverde gebieden krachtadig te veroordelen?

Bent u ertoe bereid een oproep te doen aan de Federale Regering en de hoge vertegenwoordiger voor Buitenlands Beleid van de Europese Unie om een duidelijk standpunt in te nemen in dit conflict?

Hebt u hieromtrent reeds contact gehad met de diplomatieke vertegenwoordiging van de betrokken partijen in ons land, in het bijzonder met de Turkse, Armeense en Azerbeidzjaanse vertegenwoordiging? Zo ja, wat was de uitkomst van dit contact? Zo niet, bent u dit nog van plan?

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): We hebben hier inderdaad al een zeer uitvoerig debat over gehad in de plenaire vergadering, met als resultaat onze resolutie over Nagorno-Karabach, ook gekend als Artsakh. We mogen nooit vergeten hoe deze ellende, die tot op vandaag bestaat, ontstaan is. Met één pennentrek werd het gebied Nagorno-Karabach onder Sovjetdictatuur door Stalin van Armenië losgerukt en toegewezen aan Azerbeidzjan. Hij wilde de macht van de Armeense christenen beperken door dat gebied zomaar toe te wijzen aan een andere Sovjetstaat. We zijn nu honderd jaar verder en daar bestaat nog altijd een conflict over.

Na de onafhankelijkstrijd van Nagorno-Karabach in de jaren 90 is een conflict ontstaan dat een zestal jaar heeft geduurd. Daarna is er een staakt-het-vuren gekomen, met dank aan de Minskgroep, die daarin bemiddeld heeft. Zoveel tientallen jaren verder is er opnieuw een ernstige heropflakking van geweld na een aanval vanuit Azerbeidzjan. Iedereen herinnert zich de beelden van de Azerbeidzjaanse president Aliyev, die voor de camera zei: 'We gaan het gebied heroveren, als het kan met een onderhandelde, vredevolle oplossing, zo niet met wapens.'

Uiteindelijk werd Azerbeidzjan gesteund door Turkije werden er ook jihadistische strijders uit Turkije in Nagorno-Karabach ingezet om te strijden tegen Armeense troepen. Doordat er zoveel verliezen waren aan Armeense zijde – er zijn duizenden doden gevallen – is er een staakt-het-vuren gekomen, na Russische bemiddeling, op 10 november. Armenië, Azerbeidzjan en Rusland hebben dat ondertekend en nu komt er een soort van gebiedsverdeling, een overdracht van Armeense gebieden naar Azerbeidzjan, in meerdere fasen. De stukken Nagorno-Karabach die

in Armeense handen zijn, blijven voorlopig in Armeense handen. Russische vredes-troepen moeten via een corridor het verkeer tussen Nagorno-Karabach en Armenië verzekeren.

De stukken Nagorno-Karabach die in Armeense handen zijn, blijven voorlopig in Armeense handen. Russische troepen moeten via een corridor het verkeer tussen Nagorno-Karabach en Armenië verzekeren. De stukken Nagorno-Karabach die door de Azeri's veroverd zijn, blijven dan weer in handen van Azerbeidzjan. Hierbij ook de stad Shushi, die symbolisch een belangrijke religieuze plaats en culturele stad is voor Armeniërs, en die amper op een veertig à vijftig kilometer ligt van de hoofdstad Stepanakert.

Het bestand werd merkwaardig genoeg in Azerbeidzjan en Turkije op gejuich onthaald, wat doet vermoeden dat het opgelegd werd. En dat staat in schril contrast met wat in de Armeense hoofdstad Jerevan werd gezien: betogingen en het parlement dat bestormd en bezet werd om te protesteren tegen het bestand.

Voor alle duidelijkheid: er zijn vluchtelingenstromingen op gang gekomen. Er zijn Armeniërs die nu vertrekken uit de gebieden die veroverd zijn door Azerbeidzjan. Er worden woningen in brand gestoken, er zijn hospitalen en kerken vernield. De situatie blijft dus bijzonder precair.

Mijn vragen sluiten aan bij de eerdere vragen van collega Deckmyn. Minister-president, kunt u een stand van zaken geven over de huidige situatie in Nagorno-Karabach? Hoe evalueert u dit? Is dit goed? Is dit een definitieve situatie of kan Vlaanderen hier nog meer doen?

Hoe ziet u dit bestand evolueren naar een duurzame oplossing voor het conflict? En welke rol ziet u hierin voor de Minsk-groep van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE)?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Goede collega's, wat de stand van zaken daar betreft denk ik dat u al een vrij volledig overzicht hebt gegeven, collega Vanlouwe.

Door bemiddeling van Rusland hebben de strijdende partijen op 9 november jongstleden een bestand gesloten. In hoofdlijnen komt dat bestand neer op een staakt-het-vuren tussen de partijen; de gebieden buiten Nagorno-Karabach worden overhandigd aan Azerbeidzjan; Russische vredes-troepen bewaken het front en een corridor tussen Nagorno-Karabach en Armenië; vluchtelingen krijgen de mogelijkheid terug naar huis te keren; krijgsgevangenen worden vrijgelaten.

Op 10 november zijn tweeduizend Russische peacekeepers geland die de bepalingen van het bestand zullen doen naleven. Ik wens op dit moment geen evaluatie van de toestand te doen – we spreken van 10 november. De komende weken zullen moeten uitwijzen hoe de situatie evolueert. Het feit dat de Armeense bevolking betoogt tegen het akkoord en dat men juicht in Azerbeidzjan wijst erop dat er nog geen evenwichtige oplossing is gevonden. Maar er vallen tenminste geen doden meer en de uitzichtloze vluchtelingenstroom komt even tot stilstand.

Het lijkt me ook niet aangewezen om op dit moment eenduidige standpunten in te nemen. Het conflict rond Nagorno-Karabach ontstond, zoals u aanhaalde, na de instorting van de Sovjet-Unie en in de dertig jaar die volgden en ondanks vele onderhandelingen is er nog geen door alle partijen gedragen oplossing gevonden.

Hoe zie ik dit evolueren, en ben ik bereid een oproep te doen aan de Federale Regering? Een duurzame oplossing zal uiteindelijk pas mogelijk worden als alle partijen via onderhandelingen tot een breed gedragen akkoord komen. De

Europese Raad heeft op 19 november een duidelijk standpunt over dit conflict ingenomen. Het is een standpunt dat de Vlaamse Regering steunt.

Zoals uit de mededeling van de Europese Raad blijkt, zal de Minsk-groep zijn rol blijven opnemen in de verdere onderhandelingen. Uiteraard zal de Vlaamse Regering de besluitvorming van de Europese Unie in dit verdere proces van zeer nabij volgen en er ook toe bijdragen.

De Europese Unie en haar lidstaten verlenen al aanzienlijke humanitaire hulp om tegemoet te komen aan de onmiddellijke behoeften van de getroffen burgerbevolking. Ook de Vlaamse Regering zal hiertoe bijdragen.

U vroeg of we reeds contact hebben gehad, en wat Vlaanderen op het terrein gaat doen. – We kunnen misschien de goedendag nog eens bovenhalen? – Ik heb nog geen gesprekken gevoerd met de ambassadeurs van Armenië en Azerbeidzjan. Ik sluit niet uit dat dit in de toekomst wel nog gebeurt.

Ik denk dat het wel duidelijk is dat een dergelijk conflict aan de Europese buitengrenzen ons niet onberoerd kan laten. Op enkele weken tijd zijn toch meerdere duizenden slachtoffers gevallen. De VN uitte bovendien haar bezorgdheid over mogelijke oorlogsmisdaden en we zagen ook hoe dit conflict heel snel werd meegestuurd in grotere geopolitieke spanningen in de regio.

De wapens zwijgen nu wel even, maar ik denk dat we de afgelopen dagen allemaal de beelden hebben gezien van radeloze burgers die hun huizen voorgoed verlaten. Tegelijkertijd deel ik ook de bezorgdheid die de Europese Unie heeft geuit over het behoud en het herstel van cultureel en religieus erfgoed in de regio. Ik heb mijn diensten de opdracht gegeven om op korte termijn te onderzoeken op welke wijze Vlaanderen zowel de humanitaire als de culturele noden mee kan ondersteunen en haar solidariteit kan tonen.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, de Armeniërs zijn inderdaad woedend op de toegevingen die zijn gebeurd. Azerbeidzjan en Turkije juichen het bestand toe. Dan weet je het wel, natuurlijk. U bevestigt dit. U geeft duidelijk aan dat wie de situatie in ogenschouw neemt dit een onevenwichtige oplossing moet vinden. Maar ja, ondertussen is de vluchtelingenstroom op gang gekomen, en worden we geconfronteerd met christelijke culturele symbolen die worden vernield en met burgers die radeloos zijn omdat ze hun huizen verliezen. Het feit alleen al dat velen hun eigen huis in brand steken, zegt heel veel over hoe vreselijk de situatie is.

Minister-president, u sluit niet uit dat u toch nog contacten zou kunnen hebben met de betrokken partijen. Ik zou zeggen: graag. Ieder element dat tot een betere, evenwichtigere oplossing zou kunnen leiden, is uiteraard toe te juichen.

Ik onthoud uit uw antwoord ook dat u zult onderzoeken, of dat u daar al mee bezig bent, of Vlaanderen zich solidair kan opstellen met betrekking tot de heropbouw van het christelijk cultureel erfgoed ginds. Ook daarvoor wil ik u bedanken. Ik hoop dat dit inderdaad een beetje balsem op de wonde kan zijn. Ik hoop alleszins dat men zich in Vlaanderen en Europa een beetje bewust is van deze schrijnende problematiek aan onze buitengrenzen waarbij we allemaal moet proberen mensen te ondersteunen die onze steun nodig hebben.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, u hebt verwezen naar de verklaring van de hoge vertegenwoordiger van de Unie. Er staan belangrijke zaken in,

namelijk dat er nog steeds nieuwe onderhandelingen moeten plaatsvinden. Er wordt ook verwezen naar de Minsk-groep, die in het verleden toch ook, zij het tijdelijke, resultaten heeft kunnen bereiken. De EU zou daarin misschien toch ook een rol kunnen spelen.

Ik vind het hierbij belangrijk dat er verwezen wordt naar de terugtrekking van buitenlandse strijders uit de regio. Men verwijst naar die jihadistijders, maar tegelijkertijd ook naar Turkse strijders en strijders uit Azerbeidzjan, die dat gedeelte hebben bezet. Het blijft nog steeds een bezetting van een land dat destijds een grondgebied toegewezen heeft gekregen in een conflict.

Wat ik voornamelijk voor Vlaanderen van belang vind, is dat we zullen onderzoeken op welke wijze Vlaanderen zowel humanitaire als culturele noden kan ondersteunen en op de een of andere manier solidariteit kan tonen. Ik vind dat een goede zaak en ik kijk er naar uit. Ik denk dat dit absoluut noodzakelijk is voor een land, een volk, Artsakh en Armenië, dat in een bijzonder moeilijke en precaire situatie is terechtgekomen, omringd door vijanden. Er worden steden bezet en huizen in brand gestoken. Er komen vluchtelingenstromen op gang, die uiteraard mogelijk zelfs misschien in Europa zouden terechtkomen. Daarbij is het van belang dat een staakt-het-vuren voor stabiliteit, rechtszekerheid, een sterk Armenië en een sterk Artsakh zorgen, met duidelijke afspraken over grenzen en respect voor de Armeense bevolking.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister-president en collega's-vraagstellers, ik sluit mij aan omwille van de belangrijkheid van dit thema. Ik denk dan vooral aan de precaire situatie van de mensen ter plaatse. De situatie is daar al geruime tijd enorm onstabiel. Er is dan wel een staakt-het-vuren, maar van een echt vredesakkoord is absoluut geen sprake, zoals hier ook herhaaldelijk werd gezegd. Wij veroordelen resoluut de wrede misdaden die daar worden gepleegd tegen de bevolking.

Minister-president, naast de humanitaire hulp van de EU, waar ook Vlaanderen volop achter staat, zoals u zei, lijkt het me ook belangrijk om de misdaden zelf op het terrein te onderzoeken. Zullen er ook internationale waarnemers tot het gebied worden toegelaten, die op de situatie daar kunnen toezien? Ik weet dat het onze bevoegdheid niet is, maar is dat iets dat Vlaanderen ook kan bepleiten op internationaal niveau?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Op mevrouw Talpe na stelde niemand bijkomende punctuele vragen. Mevrouw Talpe, ik wil wel eens bekijken welke middelen we hebben om te bekijken of er internationale waarnemers worden gestuurd. Ik denk dat het de OVSE is die zoiets moet doen. Er zitten natuurlijk wel Vlamingen in de Raad van de OVSE. Via die weg moet dat waarschijnlijk wel mogelijk zijn. Ik zal dat eens nagaan.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, ik heb ook nota genomen van uw antwoord. We volgen dat dossier uiteraard verder op. Ik hoop dat u zich verder inzet om deze problematiek gade te slaan.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, dank u wel. Ik sluit me aan bij de laatste opmerking. Het kan nuttig zijn om na te gaan of er waarnemers kunnen

zijn, al dan niet via internationale instellingen zoals de OVSE. Ook in de Raad van Europa is Vlaanderen vertegenwoordigd via een delegatie van Vlaamse parlementsleden. Ik kijk vooral uit naar de stappen die worden gezet voor de humanitaire hulp en eveneens voor het opvangen van de culturele noden van die mensen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.